

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВАЛІДІВ «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

<http://utog.org>

№ 6-7 (2543-2544) ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ 2023

**ГУМОР І ОПТИМІЗМ
ДОПОМАГАЮТЬ ДОЛАТИ
ТРУДНОЩІ ЖИТТЯ**

ІНТЕРВ'Ю З АНАТОЛІЄМ НЕСТЕРЕНКОМ

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВАЛІДІВ «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

<http://utog.org>

Комп'ютерний набір і верстка виконані відділом організаційної та видавничої роботи виконавчого апарату ЦП УТОГ
Реєстраційний № 753, серія KB, від 28 липня 1994 р.
Адреса редакції: 03150, м. Київ-150,
вул. Велика Васильківська, 74.

Редактор
Н. Каменська

Комп'ютерна
верстка та дизайн
П. Моргунов

№ 6–7 (2543-2544)

червень-липень 2023

Видається з 1967 року

Газета виходить раз на місяць

ourlife@ukr.net,

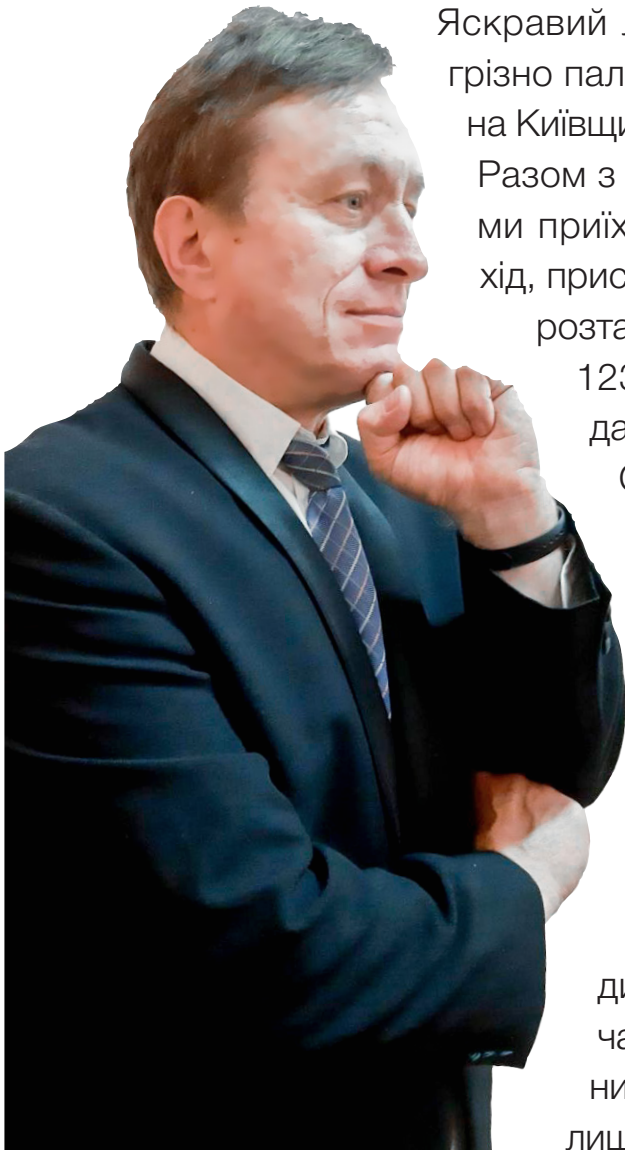
ourlife.utog@gmail.com

<https://utog.org>

<https://t.me/ourlifeinua>

Гумор і оптимізм допомагають долати труднощі життя

Підготувала
Наталія КАМЕНСЬКА

Яскравий літній день 4 червня 2023 року... Десь грізно палахкотіла війна, але, дякувати Богу і ЗСУ, на Київщині цього дня було тихо, гарно, зелено...

Разом з керівництвом Київської організації УТОГ ми приїхали до Білої Церкви, на ювілейний захід, присвячений 90-річчю УТОГ. Будинку, у якому розташований Білоцерківський ОБК УТОГ, вже 123 роки, але завдяки турботливим господарям тут ошатно, чисто і затишно.

Серед своїх помічників, кого з вдячністю першою чергою згадує директорка Білоцерківського ОБК УТОГ Антоніна Сумовська, такі вмілі майстри, як **Анатолій НЕСТЕРЕНКО**. Він не лише допомагає робити ремонт у старовинній будівлі й утримувати її в належному стані, а й працює на посаді керівника гуртка клоунади культзакладу і бере найактивнішу участь у художній самодіяльності Будинку культури. У довоєнний і доковідний час Анатолій часто виступав з гумористичними номерами, пантомімою і клоунадою не лише у Білій Церкві, а й на сцені Культурного

центру УТОГ у столиці, і на різних конкурсах і фестивалях, зокрема на «Іграх патріотів» у Затоці...

До початку ювілейного заходу залишалось трохи часу і ми з Анатолієм встигли переговорити. Це інтерв'ю пропонуємо вашій увазі.

— Анатолію, бачу, що у Вас немає хвилювання перед виступом. Впевнені у собі і своїх партнерах по сцені?

— Так, хоча наш дружний колектив має не так багато часу для репетицій, на рідній сцені почуваємо себе впевнено. Виступаємо разом не один рік. Особливо хочу відзначити таких наших самодіяльних акторів, як Григорій Лилик, Віталій Гриненко і Оксана Ткачук. Недавно приєдналася до колективу Світлана Гетьман, яка переїхала до нашого міста з Краматорська і має статус ВПО. Вона внесла свою особливу «родзинку» у наші виступи.

— У програмі Вашого колективу завжди були «коронними» номери з гумором і клоунадою. І сьогодні, попри те, що йде жорстока війна і гинуть люди, Ви залишаєтесь вірним своєму амплуа?

— Так, я вважаю, що треба бути оптимістом і вірити в краще. Адже гумор і оптимізм допомагають нам усім долати труднощі нашого сьогодення. Саме любов до жартів і влучного слова, стійкість і бойовий настрій притаманні були нашим славним предкам — українським козакам. Можна сказати, що гумор у нас в генах.

— Ваш рід теж має козацьке коріння? Де і коли Ви народилися?

— На жаль, точної інформації про своє козацьке походження я не маю, знаю лише, що батько родом з Донецької області.

Я теж народився на Донеччині, в місті Карло-Лібкнехтівськ (зараз — Соледар) 28 січня 1969 року. Так, це той самий Соледар, за які нещодавно йшли запеклі бої... Зараз рідних моїх там не залишилося — давно виїхали хто куди.

Наша родина змушена була переїхати набагато раніше. У дитинстві внаслідок тяжкої хвороби я втратив слух і лікарі попередили батьків, що треба шукати інше місце для проживання — як виявилося, клімат Донбасу мені не підходить... Так наша сім'я переїхала на батьківщину моєї мами — на Чернігівщину. Там, у селищі Варва під Прилуками, пройшли мої дитячі роки.

Коли мені виповнилося 7 років, почав навчатися в Київській школі-інтернаті № 18 для слабчучих дітей.

— Захоплення клоунадою бере початок саме зі шкільних років?

— Я був рухливим і непосидючим, мені подобалося зображувати когось, потішаючи своїх однокласників. Любив виступати на сцені, брав активну участь у художній самодіяльності.

— Ви також займалися і спортом?

— Так, захоплювався плаванням, брав участь у спортивних змаганнях.

— Таке спортивне загартування дозволило Вам і в досить зрілому віці разом з молоддю брати активну участь у змаганнях «Ігор патріотів», які проводилися в ОРЦ «Одіссей»?

— В «Іграх патріотів» я брав участь і у спортивних змаганнях, і в культурній частині. Дуже шкода, що через ковідні обмеження, а потім вже через війну ми більше не беремо участі у таких цікавих заходах, на яких гарно відпочивали і зустрічались з друзями не лише з усіх куточків України, а й з-за кордону...

— Але повернемося у роки Вашої молодості... Після закінчення школи Ви навчалися далі?

— Успішно закінчивши школу-інтернат у 1988 році, вступив до Київського технікуму легкої промисловості, де навчався за спеціальністю «слюсар-механік швейного виробництва». Вибір технікуму пояснити легко: він дуже популярний серед глухих. Там не лише дають хорошу професію, а й створені всі умови для розвитку, пошуку друзів і навіть подружжя. От і я знайшов там свою майбутню дружину, вже перед випуском з технікуму ми створили з нею сім'ю, пізніше у нас народилися син і дочка.

Цікаво, як ми з дружиною познайомилися. Коли виступали у студентських спортивних змаганнях з плавання, у розмові випадково з'ясували, що ми земляки — обоє з Донеччини. Світлана мені спочатку не повірила, мусив навіть паспорт показувати. Так і познайомилися.

— Під час навчання у технікумі продовжували виступати на сцені?

— Так, брав участь у художній самодіяльності. Їздив після занять до Київського палацу культури імені А.В. Луначарського (зараз це Культурний центр УТОГ) на репетиції та виступи. Але тоді виходив на сцену не в клоунаді, як зараз, а з піснями у жестовому виконанні. Це мені також подобалося.

— А як Ви опинилися у Білій Церкві?

— У 1992 році, після закінчення Київського технікуму легкої промисловості, мене направили працювати на підприємство УТОГ у Білій Церкві. Життя так склалося, що в подальші роки довелося працювати на різних підприємствах, але попри все завжди поспішав до Білоцерківського будинку

культури УТОГ на репетиції та виступи. Зараз працюю тут на посаді художнього керівника за сумісництвом.

— Пам'ятаю Вас серед слухачів Школи кадрового резерву УТОГ, яка працювала у 2014—2015 роках в Києві...

— Так, у 2015 році я закінчив навчання у цій Школі, хоча навчатися було нелегко, їздячи на заняття з Білої Церкви. На цих уроках, які проводили практики — спеціалісти Центрального правління УТОГ та інших структурних підрозділів нашого Товариства, дізнався більше про систему УТОГ, про його діяльність.

— А до нашого Товариства Ви вступили давно?

— Так, став членом УТОГ ще юнаком, під час навчання в спецшколі № 18, у 1986 році. Можна сказати, що все свідоме життя в Товаристві. Будинок культури УТОГ для мене як другий рідний дім.

— Не випадково у Вас таке дбайливе, господарське ставлення до цього старовинного будинку...

— Так, я не міг залишатися байдужим, коли бачив, що наш Будинок культури потребує ремонту. Коштів на це немає, тому виконуємо всі роботи самотужки. Директор ОБК Антоніна Сумовська шукає спонсорів, які б допомогли з матеріалами, а ми з Григорієм Лиликом робимо все, щоб відремонтувати та прикрасити його, щоб людям було комфортно знаходитися у цих приміщеннях і приємно брати участь у різних заходах.

— Так, у Білоцерківському ОБК УТОГ особлива родинна атмосфера доброти й затишку. Дякую Вам за це і за змістовне інтерв'ю! Бажаю нових успіхів і перемоги над ворогом!

Про питання, які розглядалися на засіданнях президії ЦП ГО «УТОГ» у травні та червні 2023 року

Світлана ВІСКУШЕНКО

На засіданнях президії ЦП ГО «УТОГ» у травні та червні 2023 року заслухана інформація відділу економіки виконавчого апарату ЦП ГО «УТОГ» про підсумки роботи виробничих підприємств УТОГ за I квартал 2023 року. Зобов'язано директорів підприємств УТОГ забезпечити щомісячне виконання основних показників діяльності підприємств за результатами розгляду їх бізнес-планів, вжити додаткових заходів зі збільшення обсягів виробництва продукції та не допускати збиткової діяльності підприємств у поточному році, проводити аналіз загальногвиробничих та адміністративних витрат у собівартості продукції з метою визначення шляхів їх зменшення, не допускати перевищення рівня кредиторської заборгованості над рівнем дебіторської заборгованості.

Відділу економіки виконавчого апарату ЦП ГО «УТОГ» доручено винести на розгляд президії ЦП ГО «УТОГ» у липні 2023 року постанову президії про результати роботи Черкаського УВП УТОГ за I півріччя 2023 року.

Був розглянутий у другому читанні представлений бухгалтерією виконавчого апарату ЦП УТОГ проект бюджету Українського товариства глухих на 2023 рік, який формується за рахунок власних коштів Товариства, та узгоджено проекти доходів та видатків бюджету УТОГ на поточний рік.

На розгляд президії винесено також питання про заходи з відновлення господарської діяльності Харківського УВП № 2 УТОГ. Зокрема було зазначено, що через збройну агресію росії проти України з 24.02.2022 року робота Харківського УВП № 2 УТОГ повністю зупинена, а щодо його працівників оформлені накази про надання їм відпусток без збереження заробітної плати. Протягом цього часу підприємство господарської діяльності не проводило, доходів не отримувало, договорів не уклало, бухгалтерського обліку та надання звітності податковим органам не здійснювалося.

У зв'язку з деокупацією Харківської області директор Харківського УВП № 2 УТОГ повернувся до місця свого проживання у м. Харкові. Для відновлення роботи підприємства та забезпечення соціальної захищеності його працівників президія ЦП ГО «УТОГ» постановила відновити господарську діяльність Харківського УВП № 2 УТОГ з 01.07.2023 року і зобов'язала директора підприємства В'ячеслава Приходька вирішити низку пов'язаних з цим питань.

Відділом економіки виконавчого апарату ЦП ГО «УТОГ» винесено на розгляд президії 3 проекти постанов, зокрема:

- про затвердження премії директорам УВП, ВП, СПКТБ ГО «УТОГ» за основні підсумки фінансово-господарської діяльності за 1 квартал 2023 року;
- про затвердження розмірів посадових окладів окремих директорів УВП, ВП ГО «УТОГ» з 01.04.2023 року;
- про встановлення щомісячних надбавок до посадових окладів директорам УВП, ВП, СПКТБ ГО «УТОГ» на квітень-червень 2023 року.

Керуючись постановами президії та відповідно до Положень, які діють в Центральному правлінні ГО «УТОГ», прийнято рішення встановити та затвердити такі виплати.

Розглядалися також питання про списання матеріальних цінностей згідно з наданими документами.

Усі прийняті та затверджені постанови президії контролюються відповідальними працівниками ВА ЦП УТОГ.

Наступне засідання президії заплановане на 26 липня поточного року.

На XIX Всесвітньому конгресі ВФГ і Генеральній асамблеї ВФГ

За інформацією з соціальних мереж

Голова ГО «УТОГ» Ірина Чепчина і начальник відділу організаційної та видавничої роботи виконавчого апарату ЦП УТОГ Наталія Адамюк взяли участь у роботі XIX Всесвітнього конгресу ВФГ і Генеральної асамблеї ВФГ, які відбулися на південнокорейському острові Чеджу з 11 до 15 червня 2023 року

Перший день Генеральної асамблеї ВФГ розпочався з привітальних виступів президента ВФГ Джозефа Мюррея та президента Корейської асоціації глухих, як господарки, яка у себе приймала цей міжнародний захід. Потім, після отримання інформації щодо системи голосування, розпочалися власне процедурні дії відкриття заходу.

Цікаво було спостерігати за емоціями залу, коли йшла перекличка національних асоціацій. Також було зафіксовано дотримання гендерної рівності делегатів у залі.

До речі, кожна організація займала спеціально відведені місця у залі суворо за абетковим принципом.

Основна увага делегатів у перший день роботи Генеральної асамблеї ВФГ була спрямована на звіт про діяльність цієї міжнародної організації за звітний період. Активно обговорювали делегати і фі-

нансовий звіт. Була висловлена низка подяк і пропозицій щодо покращення та забезпечення стабільності роботи ВФГ. Зокрема, у своєму короткому виступі Ірина Чепчина позитивно оцінила роботу ВФГ у частині підтримки України, підкресливши руйнівну філософію війни, розпочатої сусідньою країною.

Після роз'яснень стосовно членських зобов'язань організацій глухих з усіх країн світу, відбувся емоційно напружений процес прийняття ескізу прапора ВФГ. Після голосування було обрано ескіз символу, який запропонувала Французька асоціація глухих.

У кулуарах під час перерв йшло жваве обговорення делегатами отриманої інформації.

На другий день Конгрес ВФГ працював за усталеною програмою. Єдина зміна стосувалася української делегації: її попросили вдруге виступити з

презентацією про УТОГ та відповіді на запитання.

Спочатку було продовження теми прапора ВФГ: якою має бути його назва. Після дискусій зупинилися на тому, що краще мати просту і зрозумілу всім назву: Прапор Глухих.

Більшу частину другого дня роботи Генеральної асамблеї ВФГ можна назвати словом «вибори»:

- 1) було обрано президента (знову Джозеф Мюррей),
- 2) на посаду віцепрезидента обраний Каспер Бергман,
- 3) обрано бюро ВФГ з 9 осіб (саме тут був високий градус кипіння, бо претендентів було 13. Зрештою бюро було обрано ручним голосуванням, в якому росія пролетіла),
- 4) обрано країну, в якій у 2027 році пройдуть Генеральна асамблея і Конгрес ВФГ, а саме Об'єднані Арабські Емірати (Норвегія і Нігерія за електронним підрахунком не набрали відповідної суми балів).

На третій день відбулося урочисте закриття Конгресу ВФГ... Повен зал його делегатів та учасників — це мерехтіння рук різними жестовими мовами, де переважали система міжнародних знаків та корейська жестова мова.

Відбулися чудові та проникливі виступи президента ВФГ і президента асоціації глухих Південної Кореї.

Приємна несподіванка порадувала членів нашої делегації: Українському товариству глухих вручено нагороду міжнародної солідарності за підтримку і допомогу глухій спільноті під час війни.

Фото Павла МОРГУНОВА

Ювілейні урочистості у Культурному центрі УТОГ

Dr Joseph J. Murray
WFD President

90 років Українського товариства глухих — це 90 років успішної та активної роботи працівників та членів УТОГ, кожен з яких творив також історію успіху УТОГ. На урочистостях, які відбулися 30 травня 2023 року у Культурному центрі УТОГ, були вручені почесні грамоти та подяки різних державних відомств і президії Центрального правління УТОГ, членам УТОГ, які відзначилися своїм особистим внеском у діяльності УТОГ та здійсненні статутних завдань.

Чудовим ювілейним подарунком став для всіх присутніх концертний виступ колективу театру «Райдуга» Культурного центру УТОГ.

Надія ГОЛУБ, директорка Житомирського ОБК УТОГ

Житомир не збавляє темп

Попри важкий військовий стан, що призвів до зменшення чисельності учасників художньої самодіяльності, колектив Житомирського ОБК УТОГ продовжував свою роботу для задоволення культурних потреб членів нашого Товариства.

У першому півріччі 2023 року були проведені такі заходи з організації дозвілля: 8 ігрових програм для ветеранів, 6 заходів для молоді, 12 заходів для людей поважного віку, 5 великих святкових заходів, 7 видовищних заходів, 28 інформаційних заходів, 6 зустрічей з меценатами та депутатами Житомирської міської ради.

В ОБК УТОГ успішно продовжують працювати колективи:

- Народний театр (проведено 34 репетиції та 3 концерти);
- хореографічний колектив «Зорі Полісся» (проведено 12 репетицій та 6 концертів);
- Театр-студія «Маска» (проведено 12 репетицій та 6 концертів);
- гурток «Пісня у жестовому виконанні» (проведено 12 репетицій та 2 концерти);
- клуб «Ветеран» (проведено 15 заходів).

До 90-річчя від дня створення УТОГ було проведено комплексний захід. Це спортивні змагання, ігрові програми, тематичні бесіди, зустрічі з представниками влади, представниками громадських організацій, меценатами. Проведено урочисте зібрання та святковий концерт за участю колективу Народного театру, гуртка «Пісня у жестовому виконанні», Театру-студії «Маска».

Хочу особливо зазначити, що для колективу Театру-студії «Маска» (художній керівник Михайло Ткачук) другий квартал 2023 року був насичений на перемоги у різних фестивалях:

- 1) гран-прі VIII Міжнародного двотурового багатожанрового фестивалю-конкурсу мистецтв «Лиманські зорі», 3.06.2023 р., м. Миколаїв;
- 2) гран-прі III Всеукраїнського двотурового фестивалю-конкурсу мистецтв «Україна єдина», 26.05.2023 р., м. Київ;
- 3) гран-прі II Всеукраїнського конкурсу мистецтв «Мамині очі», 26.05.2023 р., м. Київ;
- 4) гран-прі Всеукраїнського двотурового конкурсу мистецтв «Віра», 15.05.2023 р., м. Київ;
- 5) диплом 1 ступеня на обласному фестивалі-конкурсі для людей з інвалідністю «Джерело надії-2023», м. Подільськ.

Ми й надалі не будемо збавляти темп, а працюватимемо для задоволення культурних потреб членів нашого Товариства.

Відбувся позачерговий III пленум Центрального правління УТОГ

Інф. «НЖ».

На розгляд пленуму президія ЦП УТОГ винесла наступний порядок денний:

1. Про затвердження звіту про виконання бюджету Українського товариства глухих за 2022 рік.

Доповідачка: Олена БУТЕНКО

2. Про затвердження бюджету Українського товариства глухих на 2023 рік.

Доповідачка: Олена БУТЕНКО

3. Про затвердження Положення про звання «Почесний член Українського товариства глухих».

Доповідачка: Тетяна КРИВКО

4. Про присвоєння звання «Почесний член Українського товариства глухих».

Доповідачка: Ірина ЧЕПЧИНА

5. Інші питання.

31 травня 2023 року відбувся позачерговий III пленум ЦП УТОГ, який проведено напередодні визначної дати — 90-річного ювілею від дня заснування Українського товариства глухих.

У роботі III пленуму взяли участь: 30 з 31 члена Центрального правління УТОГ, усі 5 членів Центральної ревізійної комісії УТОГ, керівники структурних підрозділів Товариства і відділів виконавчого апарату ЦП УТОГ. Робота пленуму здійснювалася дистанційно, засобами відеозв'язку на платформі ZOOM. Рішення приймалися шляхом електронного голосування.

На початку роботи пленуму голова УТОГ Ірина Чепчина відзначила успішне проведення напередодні, 30 травня, у Культурному центрі УТОГ, урочистостей з нагоди ювілею нашого Товариства під назвою «Ми разом!», де люди змогли після тривалої перерви, пов'язаної з епідемією коронавірусу і війною, побачитися з друзями, переглянути концертну програму славнозвісного колективу театру «Райдуга» і відзначити знаменну подію у житті своєї організації.

Голова УТОГ підкреслила, що учасники III пленуму ЦП УТОГ мають розглянути актуальні питання і прийняти важливі рішення.

Усі вшанували хвилиною мовчання світлу пам'ять почесних членів УТОГ, які пішли з життя за період, який минув після попереднього пленуму: колишнього директора Кам'янець-Подільського УВП УТОГ Геннадія Мигалья і колишнього директора Артемівського (Бахмутського) УВП УТОГ Дмитра Щербаня.

Далі були затверджені порядок денний, склад робочих комісій і регламент роботи пленуму.

З першого і другого питання порядку денного про виконання бюджету УТОГ за 2022 рік та затвердження бюджету Товариства на 2023 рік виступила головна бухгалтерка ЦП УТОГ Олена Бутенко.

Наступним було затвердження нового Положення про звання «Почесний член Українського товариства глухих», з цього питання виступила перша заступниця голови УТОГ Тетяна Кривко. Вона презентувала цей документ, доопрацьований відповідно до сучасних вимог. Учасники пленуму затвердили нове Положення.

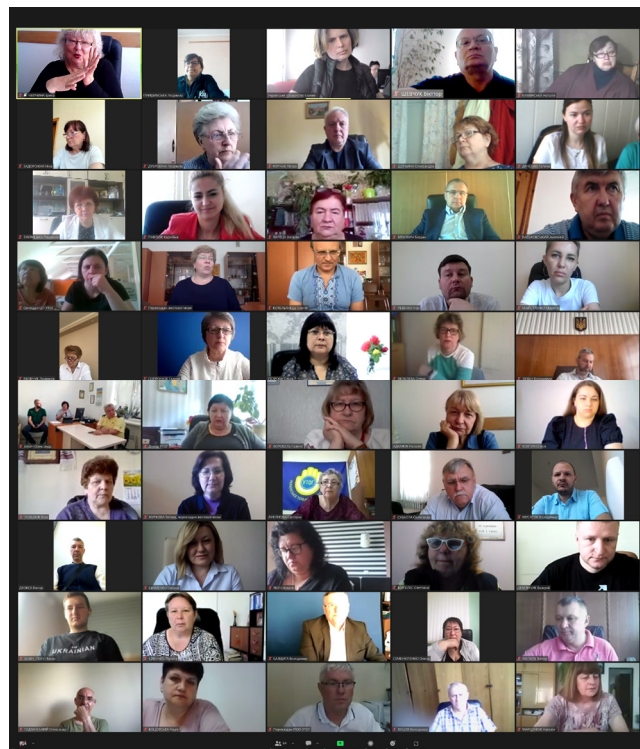
З четвертого питання порядку денного «Про приєднання звання «Почесний член Українського товариства глухих» доповідала Ірина Чепчина, яка внесла на обговорення і затвердження наступні кандидатури:

- директорки Хмельницької спеціальної загальноосвітньої школи № 33 Галини Воробель,
- голови Дніпропетровської облорганізації УТОГ Ірини Троян,
- директорки Конотопського УВП УТОГ Оксани Цюменко.

За це питання всі учасники пленуму проголосували одноголосно і привітали нових почесних членів УТОГ з високою нагородою.

Розгляд п'ятого питання порядку денного «Про обрання членів президії Центрального правління УТОГ», з якого доповідав заступник голови УТОГ з питань управління майном Сергій Котельянець, пов'язаний зі змінами, які відбулися у складі президії ЦП УТОГ: на минулому пленумі замість Віктора Дюжева, який подав заяву на вихід з її складу, була обрана Ірина Троян, але через об'єктивні причини юридично завершити цей процес у встановлений термін не встигли. Учасники пленуму повторно ухвалили це рішення для подання документів до органів юстиції.

З наступним питанням порядку денного «Про виведення зі складу членів Центрального правління УТОГ Григорія Фоміна» виступила перша заступниця голови Українського товариства глухих Тетяна

Кривко, яка доповіла про прикрий випадок зради у лавах УТОГ і запропонувала вивести зі складу ЦП УТОГ колишнього голову Херсонської облорганізації УТОГ, який запламував себе співпрацею з окупаційним рашистським режимом. Рішення прийнято одноголосно.

Тетяна Кривко також доповідала з питання «Про позбавлення звання Почесний член УТОГ». Учасники пленуму проголосували одноголосно за позбавлення цього звання Надії Кобзарєвої, Василя Стіхіна і Віктора Демченка, які співпрацюють з владою країни-окупанта, тривалий час перебуваючи на окупованій території або постійно проживаючи у російській федерації.

Заступник голови Віктор Шевчук доповідав про призупинення виплати заохочень, як почесним членам УТОГ, колишньому директору Запорізького ВП «Неон» Тихону Орехову і колишній директорці Сімферопольського УВП УТОГ Ліні Позняк, які зараз перебувають на окупованій території. За це питання проголосували одноголосно.

На цьому позачерговий III пленум ЦП УТОГ завершив розгляд питань порядку денного. У своєму підсумковому виступі Ірина Чепчина підкреслила, що, попри складні обставини, УТОГ продовжує жити та діяти, а підприємства Товариства працюють, забезпечуючи фінансову підтримку статутної діяльності УТОГ. Вона побажала всім впевненості у своїх силах і у завтрашньому дні, фізичних і духовних сил для стабільної роботи УТОГ і наближення перемоги.

Треба жити й працювати заради майбутнього

Підготувала
Наталія КАМЕНЬКА

У конкурсі «Людина року», який проводився в УТОГ, у номінації «Освітянин» перемогла **Ольга БІЛАНОВА** (Дніпропетровська облорганізація УТОГ), яка працює у Криворізькій спецшколі «Сузір'я» з 2004 року, зокрема вона викладає українську жестову мову з 2014 року. Протягом минулого року, попри постійні обстріли міста, продовжувала працювати: давала уроки з УЖМ, історії України та всесвітньої історії, брала активну участь у розробці сучасної модульної програми з УЖМ, а також у громадському житті УТОГ і діяльності Об'єднання нечуючих педагогів

— Чому Ви обрали саме цю професію?

— Скажу відверто: з раннього дитинства мріяла про цю професію і була впевнена, що буду працювати вчителем. Моя родина якимось чином пов'язана з освітою: мама працювала вихователькою у дитячому садку, потім перейшла до школи бібліотекаркою, а тато за освітою фізик, викладав трудове навчання в школі. Моя тітка теж була бібліотекаркою іншої школи, та й сестра деякий час теж працювала на цій посаді. Чому обрала цю професію? Скажу коротко: це моє покликання, це моє життя, це моя доля. Я дуже люблю дітей, люблю свою роботу. Всі діти різні, кожен з них має свої здібності, свої особливості. З ними так цікаво! Разом з ними я навчаюся і розвиваюся.

— Ваш шлях до професії був довгим?

— Так. У 1994 році я закінчила 12 класів Криворізької спеціальної школи-інтернату для глухих дітей. Це були чудові шкільні роки. У мене були хороші вчителі, а ще мені багато допомагали у навчанні мої батьки. Відразу ж після школи вступила до Київського технікуму легкої промисловості й закінчила його з червоним дипломом, отримавши спеціальність техника-технолога швейного виробництва. Три роки працювала за фахом у швейній промисловості, але задоволення від своєї роботи не отримувала. Мрія про професію педагога не залишала мене.

До речі, ще 1999 року я пробувала вступати до Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, але не змогла скласти іспит з української мови, бо я в школі та технікумі навчалася російською мовою. Тож взялася за вивчення української мови самотужки. І ось моя мрія збулася: у 2004 році я стала студенткою цього ж уні-

верситету. Навчалася заочно. Моїми однокурсниками були Ада Лук'янова, Ірина Кучерявенко, Сергій Дяків та інші. Відразу ж влаштувалася на роботу до Криворізької спеціальної школи «Сунізір'я» на посаду вихователя та за сумісництвом мала пів ставки педагога-організатора, а з 2014 року обіймаю посаду вчителя української жестової мови.

— Чи пам'ятаєте свій перший робочий день і перший самостійний урок?

— Чи пам'ятаю я свій перший робочий день? Так, чудово пам'ятаю. Це було 1 вересня. Я працювала в другу зміну зі старшокласниками. Цей день був дуже важким для мене. Додому повернулася після 21-ої години страшенно втомленою, але дуже щасливою. Зрозуміла остаточно — я зробила правильний вибір. А щодо першого уроку, то я дуже запам'ятала свій перший відкритий урок з УЖМ у 4-ому класі за темою «Дерева України». Хвилювалася дуже! Але все пройшло добре. Тепер вже на рахунок багато уроків. До кожного з них сумлінно готуюсь, бо впевнена, що глухі діти прагнуть до знань, вони хочуть все знати, а я можу дати їм частину цих знань.

— Одразу знайшли спільну мову з учнями й з колегами? Мали допомогу і підтримку?

— Оскільки в цій школі я навчалася і виросла, мене прийняли дуже тепло колеги, які мене навчали ще ученицею, і діти, з якими я швидко знайшла спільну мову. Діти мене люблять та поважають, мені телефонують і учні й випускники, коли потрібна допомога, і я залюбки відповідаю та допомагаю, чим можу. Працюю не лише вчителем, а й маю класне керівництво, вже випустила два класи: у 2017 та 2021 роках. Зараз класний керівник 9-го класу. Декілька слів про свій клас. Спочатку у ньому було 11 учнів, потім з вересня 2022 року додали п'ятьох здобувачів освіти з Херсонської спеціальної школи. Тепер це найбільший клас в школі.

Спочатку було дуже важко. Ми обережно проводили онлайн-уроки, бо ж учні знаходилися на окупованій території й російські окупанти перевіряли дітей, де вони навчаються. Щоб не наражались на небезпеку, ми спілкувалися на різні теми, аби відволікатись від жахів окупації. Наразі лише одна дитина знаходиться на окупованій території і я не втрачаю зв'язок з нею.

У своєму професійному зростанні щиро вдячна моєму наставнику, справжньому педагогу — Любові Миколаївні Луценко, в минулому вона директорка школи, а зараз — заступниця директора з навчально-методичної роботи школи. Вона для мене друга мама, я завжди можу звернутися до неї за будь-якою порадою. Вона все своє життя присвятила нашій школі й багато в чому завдяки їй наш заклад став відомим у всій Україні.

— Які предмети зараз викладаєте?

— Викладаю улюблений для мене предмет — українську жестову мову, якого, на жаль, коли навчалася, не було в переліку дисциплін, що вивчались у спеціальній школі. Крім того, ще викладаю основи правознавства у 9-10 класах та історію у 9 класі.

— **Вже майже три роки, з перервами, Ви працюєте з учнями не в класі, а дистанційно. Що це вимагає від вчителя і від дітей?**

— Ефективність дистанційного навчання безпосередньо залежить від педагогів, які ведуть роботу з учнями з порушеннями слуху в інтернет-просторі. Важливо, як вчителі володіють жестовою мовою та використовують всі притаманні очному навчанню атрибути, такі як групові дискусії, колективне обговорення пройденого матеріалу, живе спілкування тощо. В освітньому процесі переважно застосовують такі платформи дистанційного навчання, як Zoom, Google meet, Google classroom. Підготовка кожного онлайн-уроку потребує ретельного підбору теми, мети, завдань, мовленнєвого матеріалу, ілюстрацій та часового регламенту.

На мій погляд, у дистанційному навчанні є і плюси, і мінуси: збільшилася активність учнів (адаптація та зменшення стресу у зв'язку з воєнним станом, виконання правил поведінки під час сигналу повітряної тривоги, вміння використовувати освітню онлайн-платформу та можливості використання технічних засобів для онлайн-навчання); збільшилася мотивація учнів на виконання тематичних робіт «Всеосвіта», «НаУрок» та інтерактивних вправ learningapps.org.; але, на жаль, існує проблема неможливості виходу в онлайн-зв'язок та своєчасного виконання завдань у дітей, які виїхали за кордон, через велике навчальне навантаження в закордонних школах та якість інтернету, що коливається через велике перенавантаження, форс-мажорні обставини тощо. Це виклик нам, педагогам, і ми змогли! Педагоги воєнного часу — це Герої нашого часу!

— **Які зміни внесла до шкільного життя повномасштабна війна? Залучалася школа до надання допомоги тим, хто став ВПО, та до іншої роботи?**

— Коли розпочалася війна, освітній процес був фактично призупинений на декілька тижнів. Було страшно, тривожно і ніхто не знав, що буде далі. Мені пропонували виїхати за кордон, але я відмовилася і прийняла рішення: ми залишаємося тут, незважаючи ні на що. Я розуміла, що ми тут потрібні.

З самого початку, як вчитель, класний керівник і активістка УТОГ підтримувала контакт з глухими мешканцями міста, з учнями та батьками, використовуючи мобільний зв'язок, Viber, Telegram, Messenger та ін., надавала інформацію та психологічну підтримку.

Дуже нелегко було у той час. Директор школи Анатолій Коломоець швидко організував цілодобовий прийом переселенців, а їх було 120 осіб.

Вихователі та корекційні педагоги організували чергування, в тому ж числі і нічні, роздавали сніданки, обіди та вечері, слідкували за порядком на всіх поверхах. Серед переселенців було чимало дітей. Педагоги школи на чолі з директором працювали цілу програму зайнятості цих дітей, організували відповідний психолого-педагогічний супровід. А вчителі основних предметів відновили освітній процес за дистанційною формою навчання.

Не можу не сказати про нашого директора Анатолія Олександровича. Він, як депутат обласної ради, активно займався волонтерською діяльністю: їздив містом, надаючи гуманітарну допомогу всім, хто цього потребував, зокрема і глухим людям. Попри шалену зайнятість, постійно був на зв'язку і відповідав усім, кому була потрібна його допомога та підтримка. Це надзвичайна чуйна людина з великим серцем!

Хочу зазначити, що всі педагоги нашої школи, як могли, допомагали Збройним силам України: хтось в'язав шарпетки, хтось готував окопні свічки, хтось в'язав маскувальні сітки, а хтось збирав гроші та закупляв речі для ЗСУ. До цієї справи долучилися й учні та їхні батьки. Діти робили обереги та малювали малюнки для військових. Адже ми всі віримо в перемогу, чекаємо її і намагаємося наближати її працюючи.

— Нещодавно розпочалися літні канікули. Минулого літа Ви не відпочивали – працювали над програмами з жестової мови. Чим викликана необхідність розробки цих програм?

— Перш ніж дати відповідь на це запитання, хочу висловити велику подяку ініціаторам і всім причетним до ідеї введення в інваріантну частину навчального плану предмета «Українська жестова мова». Адже це дуже важливо для всебічного розвитку когнітивних і соціальних здібностей дитини з порушеннями слуху, бо жестова мова — це рідна мова для таких людей, як ми. Крім того, жестова мова полегшує дитині опанування словесною мовою як письмово, так і усно.

Зараз час цифрових технологій, ми йдемо вперед. Сучасні вимоги змінюють погляди на викладання навчальних предметів, надання інформації дітям. Крім того, навчальна програма з будь-якого предмета повинна змінюватись кожні 5 років. До того ж вона має врахувати вимоги Нової української школи (НУШ), реалізувати її основні цілі, враховуючи інтереси дітей. А плідна співпраця з Інститутом спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, зокрема

з докторкою педагогічних наук, професорою, завідувачкою відділу української жестової мови Світланою Кульбідію, дозволила мені разом із колегою із Хмельницької спеціальної загальноосвітньої школи № 33 Іващенко Лаурою попрацювати над розробленням сучасної модульної програми з УЖМ.

— Які плани на літо цього року?

— О! Моя мрія відвідати Західну Україну. На превеликий жаль, я там ніколи не була, за винятком Хмельницького, у якому була в службових цілях, та проїздом в Тернополі. Хочу більш пізнати рідну Україну в усій красі.

— Як впливає на життя Кривого Рогу і школи відсутність нормального водопостачання?

— Знаєте, недарма нас називають людьми зі сталі — ми сильні, витримаємо. Пристосувалися, коли взимку вимикали електроенергію за графіком і тоді теж були проблеми з водопостачанням, навчилися економити воду, набирали на запас. Зараз воду подають за графіком, вранці (6.00 – 8.00) та увечері (20.00 – 22.00), по всьому місту встановили водозбірні колонки, де можна набрати воду. У магазинах немає проблем з постачанням пляшок з водою, у продажу все є. Сподіваємося, що встигнуть вчасно прокласти трубопровід від ріки Інгулець до Південного водосховища.

— Чи сняться Вам звичайні шкільні будні — такі, як були раніше, до коронавірусу, до війни?

— Так, не лише сняться, а й часто думаю про них, переглядаю фото у смартфоні, шкільну сторінку у Фейсбуці. На жаль, цей час вже ніколи не повернеться...

Я знаю і вірю, що ми переможемо і наше життя стане мирним. Але той біль, те лихо, яке принесла нам ця клята війна, надовго залишиться в нашій пам'яті... Скільки загинуло людей! У багатьох змінилися погляди на життя, відбулося переосмислення цінностей... Але треба жити й працювати заради майбутніх поколінь, заради нашої вільної України.

Почути тишу. Лікнеп про жестові мови

Фрагмент із книжки «Лінгвістика на карті світу» Рустама Гаджієва

Закінчення.

Початок у попередньому номері «НЖ»

Слов'янофілів прошу на наступне речення не зважати. Їм навряд чи буде приємно дізнатися, що жестова російська дуже близька до американської жестової, бо викладачі й однієї, й іншої відштовхувалися від французьких методик. Перша школа з вивчення російської жестової мови була відкрита в Павловську в 1806-му, після чого в 1860-му подібна установа знайшла себе і в Москві. Втім по-справжньому за вивчення російської жестової взялися близько десяти років тому, і сьогодні приблизно 120 000 осіб не мають жодного повного словника й задовольняються мало описаною граматикою. Основні ознаки російської жестової мови схожі на своїх побратимів в інших жестових мовах: є конфігурація кисті, орієнтація кисті, місце виконання, характер і напрямок руху і, звичайно, немануальна складова — вираз обличчя й рух губ. І все це надзвичайно важливе. Наприклад, слова *коричнева* й *кава* відрізняються лише артикуляцією жестикулювальника, а переплутаєш хоча б один компонент жесту — й замість *здоров'я* скажеш *мавпа*, а замість *мене* *запитують* — *я питаю*.

Але найбільше мене потішило інше. Річ у тому, що жестове ім'я (жест, потрібний для означення певної людини) часто пов'язане або з «прізвищем, що говорить» (*Волкова*, *Зайцев* — відповідно, *вовк*, *заєць*), або із зовнішністю людини, або з її поведінкою. Так ось жестове ім'я Бориса Єльцина показують так: кулак повертається біля носа, а очі імітують сп'яніння. Як на мене, це чудовий приклад того, що між глухими й тими, хто чує, набагато більше спільного, ніж можна подумати — як і ми, глухі можуть бути вражаюче неполіткоректними й нетактовними.

Окремо скажу про українську жестову мову. За моїми непрофесійними спостереженнями,

глухі в Україні живуть життям звичайної пострадянської людини з інвалідністю — у стилі млявої інклюзії. Добре, що є Українське товариство глухих (УТОГ) — громадська організація, де глухим допомагають жити максимально повноцінним життям, організують курси вивчення жестової мови, простирають руку реабілітації тощо.

Що нам показують відкриті джерела про українську жестову мову, якою говорять близько п'ятдесяти тисяч людей?

Українську жестову мову почали викладати на початку XIX століття. Дякуємо австрійцям, які на той час люб'язно відкрили відділення Віденської школи для глухих на Волині й у Львові. Звідси такий сильний вплив на українську жестову мову не лише французького гегемона, а й австрійської жестової мови. Радянський період приніс жестовим мовам загалом та українській зокрема важкі випробування. І це не дивно, якщо згадати працю Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», де він пише, що жестова мова — «це, власне, не мова і навіть не сурогат мови», а ще: «мовознавство займається нормальними людьми, які володіють мовою, а не аномальними, глухонімими, які не мають мови». Не думаю, що глухим варто ображатися на Йосипа Віссаріоновича, адже трубка-усатий покидьок до всіх ставився як до лайна. Можна сказати, що він десь навіть допоміг згуртуватися всім соціальним верствам Радянського Союзу під гнітом государевої ненависті. Великий Інклюзитор, так.

На міжнародній карті українська жестова мова з'явилася зовсім недавно, після виходу фільму «Плем'я» Мирослава Слабошпицького. Сюжету не переказуватиму, цікаво інше: всі актори у картині глухі та за весь фільм не вимовляють жодного слова. Навіть субтитрів немає, лише чистий подих української жестової.

Це, звичайно, далеко не повний перелік жестових цікавостей, адже ще є, наприклад:

- **норвезька жестова мова**, яка нічим особливо не примітна, не рахуючи її подібності до малагасійської жестової, яку використовують—увага!—аж на Мадагаскарі. Щоправда, цій дивній спорідненості є логічне пояснення: ймовірно, розгадка близькості ховається у відкритті норвезькими лютеранськими місіонерами шкіл для глухих на Мадагаскарі. Але пара виглядає круто, погодьтеся;
- **адаморобська жестова мова** (Mumu kasa) з двохсотрічного села Адаморобе. Поселення розташоване на сході Гани, тому можна було очікувати, що мешканці використовуватимуть мову Гани. Однак у цьому селищі є свій жестовий колорит, тому й мова у них своя, особлива. Річ у тому, що в Адаморобе близько сотні років тому аномально часто траплялися випадки спадкової аутосомно-рецесивної глухоти. Ця напасть призвела в 60-х роках ХХ століття до того, що близько 15 % населення страждали на глухоту. Місцева влада взялася боротися з недугою енергійно й нахраписто—просто заборонила одружуватися двом глухим людям. Роки минули, глухих у селі тепер близько 1 %, а жестова мова потихеньку загинається.

А ще... Хоча годі, доброго потроху, і це «потроху» я вам уже розповів. Залишилося тільки поділитися двома історіями: обидві однаково неймовірні, але одна з них трохи сумніша. З неї й почну, не завершувати ж сумним.

Перша історія — бедуїнська

Ас-саїдською жестовою мовою спілкуються жителі племені ас-Саїд з однойменного села, розташованого в ізраїльській пустелі Негев. Учені стверджують, що близько двохсот років тому арабські кочові племена пасли в цій місцевості козлів (і кіз, мабуть, також). Одного разу єгиптянин, який жив неподалік, розсварився зі своєю сім'єю вцент, прийшов до кочівників, та й не захотів іти. А натомість одружився з кількома місцевими дівчатами і заснував з ними село й рід під назвою ас-Саїд. Коли в молодят-бедуїнів пішли дітлахи, з'ясувалося, що у двох із них рецесивна глухота. У наш час, звісно, з'ясувалося, не тоді. Оскільки навколишні

А 	Б 	В 	Г 	Г
Д 	Е 	Є 	Ж 	З
И 	І 	Ї 	Й 	К
Л 	М 	Н 	О 	П
Р 	С 	Т 	У 	Ф
Х 	Ц 	Ч 	Ш 	Щ
Ю 	Я 	Ь 		

Українська дактильня азбука

племена не захотіли ріднитися з ас-саїдцями, довелося братам і сестрам одружуватися між собою, що по-науковому називається ендогамією. Все це призвело до того, що вже через кілька поколінь відсоток глухих у племені становив близько 4 % населення, що дуже багато. Цілком логічно, що в пустельних мешканців виникла потреба у створенні жестової мови.

Як саме її створювали, ми не знаємо, але близько сімдесяти п'яти років тому в селі, якщо так можна висловитися, зазвучала власна жестова мова, якою спілкуються зокрема й не глухі мешканці ас-Саїда. Цікаво, що цей самородок відрізняється від своїх жестових сусідів. Наприклад, своїм порядком слів ас-саїдська жестова мова (порядок слів *Subject—Object—Verb* або *Кім Чен Ин Артемона їсть*) не схожа ні на класичну звукову арабську (*Verb—Subject—Object* або *Їсть Кім Чен Ин Артемона*), ні на звукові іврит з йорданським діалектом арабської (*Subject—Verb—Object* або *Кім Чен Ин їсть Артемона*), ні на популярні в цих місцях жестові іврит з йорданською. Фу-ух! Коротше, ні на що не схожа.

Вперше сюди в 1990-х приїхала нідерландська антропологиня Шифра Кіш, і вже після неї американські й ізраїльські лінгвісти були на селі ас-Саїд постійними гостями. Воно й зрозуміло: філолога

хлібом не годуй, дай досліджувати мову, що по-стала з нізвідки, та ще й дібралася до наших днів.

На жаль, для вчених казка про жестового єдинорога наближається до свого завершення. Ні, мова не про застосування адміністративного ресурсу в забороні шлюбів, як у ганському Адаморобе, і не про повальну імплантацію. Просто подібно до тенденцій у звукових мовах, потужніші й економічно привабливі мови пожирають коротунів. Йорданська жести́ва, а особливо ізраїльська жести́ва мови переманюють молоде населення так активно, що літні ас-саїдці вже важко розуміють молодь. Зум, різні мобільні програми, фейсбучики ці ваші— все це про нову ас-саїдську жести́ву. А стара добра жести́ва разом із випасом гірських козлів, здається, скоро кане в піски Негева.

Друга історія — нікарагуанська

Мені здається, що де-де, а в Нікарагуа слід на законодавчому рівні заборонити ейджшеймінг і фрази на кшталт «Не вчи дорослих, курча!», «З моє спочатку поживи!» і «Та що ти можеш знати у свої роки, шмаркачу?». А все тому, що дорослі нікарагуанці не зуміли створити власної жести́вої мови, а їхні діти — змогли. Отже, дивовижна історія нікарагуанської жести́вої мови (*Idioma de Señas de Nicaragua*, або ISN).

Сандиністська революція, що спалахнула в Нікарагуа ще 1962 року, заграла повномасштабними бойовими діями на вулицях країни 1977 року. Однак це чомусь не завадило місцевому Центру спеціальної освіти запустити програму навчання глухих дітей. Глухі в Нікарагуа жили ізольовано, своєї спільноти, як і мови, не мали, а з рідними й друзями спілкувалися за допомогою випадкових жестів, без будь-якої системи. У рамках першої стадії програми в школі Манагуа було зібрано п'ятдесят дітей, а за два роки їхня кількість збільшилася до ста.

Оскільки своєї жести́вої мови країна не мала, то й навчати її у школі, звісно, не могли. Натомість програма передбачала уроки іспанської й читання по губах, а вчителі обмежувалися використанням простого жести́вого алфавіту. Доволі швидко стало зрозуміло, що навчання не йде — іспанська дітям не дається. У той самий час педагоги помітили, що діти, залишившись без нагляду старших, жваво спілкуються про щось жести́ми. Місцеві Марії Хуанівни були переконані, що невдячні шибеники просто не бажають вивчати іспанську, націоналісти

кляті. І замість старанного навчання в школі придумали собі пантоміму, за допомогою якої сміються з учителів, бешкетники. Проте цікавість узяла гору, і в міністерстві освіти Нікарагуа вирішили звернутися по консультацію до професійного лінгвіста, щоб той розшифрував таємничу жести́куляцію учнів.

Коли 1986 року Джуді Шепард-Кегл із Массачусетського технологічного інституту отримала за прошення відвідати глухих дітей у Нікарагуа, вона навряд чи підозрювала, що натрапила на інформаційну бомбу в лінгвістичному світі. Виявилось, що нікарагуанські малюки взяли ті жести́ві недогризки, якими між собою спілкувалися старші, й вивели їх на якісно новий рівень складності: практично з нуля створили складну й послідовну граматику, лексику та інші принади повноцінної мови. Цікаво, що це був не результат якогось конкретного покоління учнів школи. Навпаки, починаючи з 1977 року кожен новий «призов» дітей продовжував справу попередників, дедалі більше ускладнюючи систему жести́вої комунікації.

Зрозуміло, в мовознавчих колах ця звістка спричинила колосальний резонанс, і вчені мужі й діви кинулися вивчати нікарагуанський феномен. Адже в них з'явилася змога торкнутися генези мови, що постала в природних умовах буквально з нічого. Тут же вилізла і стара суперечка навколо теорії Ноама Хомського: «зашита» мова в наш мозок еволюцією чи ні? Хрещена мати ISN Джуді Кегл, лінгвіст Річард Сенгас, психолог Стівен Пінкер і багато інших вважають, що нікарагуанський приклад підтверджує вродженість мови. Вільям Стоукі ж, навпаки, теорію заперечував, мотивуючи це тим, що нікарагуанські діти все-таки зазнавали впливу іспанської та амслену (від дослідників), а це вже компрометує чистоту експерименту. Хай там як, я просто залишу вас з тим фактом, що діти самі винайшли мову, якою розмовляє вже близько трьох тисяч людей — і не просто абракадабру, а серйозну систему комунікації з граматиною, правилами й іншим антуражем. Воістину, не напружуйте дитину, вона сама все зробить бавлячись.

Думаю, навіть за таким поверховим (ага!) еккурсом у жести́ві мови ви змогли переконатися, що це справді окремий всесвіт, і не тільки в плані лінгвістики. Культура носіїв жести́вих мов — культура глухих — пронизана несхожістю й напхана своїми традиціями та особливим сприйняттям зовнішнього світу. Особливість зайшла так далеко, що серед багатьох глухих заведено говорити набуття глухоти, а не втрата слуху. Є неабияка

підозра, що така особлива культура й унікальна спільнота глухих сформувалися саме тому, що глухі, а колись глухонімі, були витіснені на узбіччя соціального й культурного життя. Втім я особисто слуху не втрачав і глухоти не набував, тому не вважаю, що маю право судити про термінологію.

А якщо не намагатися звинувачувати когось у його способі життя й не розкидатися діагнозами, у сухому залишку отримуємо таке. Поряд з нами, на відстані витягнутої руки, сформувався, розвивається і живе своїм життям величезний, унікальний і — ніде правди діти — дивовижний світ. Ми про цей світ і його мешканців знаємо дуже мало. Тож я, з вашого дозволу, віддам термінологічні проблеми фахівцям, а собі, вибачте за пафос, залишу людське спілкування. Залишу право на спробу прийняти та почути ближнього. Навіть якщо він нічого не вимовляє вголос.

<https://www.vikhola.com/product-page/lingvistyka-na-karti-svitu-book>

Редакція газети «Наше життя» висловлює щирю подяку Євгенії Костенко і Марії Антипенко, які допомогли знайти цей цікавий матеріал.

Взяли участь в онлайн-семінарі для перекладачів жестової мови

Олеся КОВТУН,

голова Сумської обласної організації УТОГ

З нагоди 90-річчя Українського товариства глухих та Всеукраїнського дня перекладача жестової мови 17 травня 2023 року відбувся Всеукраїнський онлайн семінар «Синтаксичні норми української жестової мови» для перекладачів жестової мови, які працюють в системі УТОГ. Участь у семінарі взяли 59 перекладачів жестової мови з 22 обласних організацій УТОГ

Семінар відбувся під керівництвом першої заступниці голови УТОГ Тетяни Кривко, яка подякувала перекладачам за їх самовіддану працю у складний для України час та побажала успішного опанування нових знань.

Від Сумської області участь брали 6 осіб: Олеся Ковтун, Оксана Івченко, Лідія Попова, Вікторія Беспрозванна, Наталія Лиховідько та Світлана Авіленко.

Перекладачі отримали нову та важливу інформацію, необхідну для підвищення своєї професійної компетентності, зокрема познайомилися з правилами синтаксису в українській жестовій мові, виконали практичні завдання в групах

з представниками різних обласних організацій і з різними кваліфікаційними рівнями. Метою такої групової практичної роботи було взаємне навчання та обмін досвідом: одні вчили, а інші вчилися.

Практична робота полягала у правильному жестово-письмовому перекладі жестового тексту з дотриманням норм української словесної мови. Практично це було складно, але це було потрібним і пізнавальним, що в підсумку було висловлено учасниками семінару.

Зокрема, Наталія Лиховідько підкреслила, що семінар був цікавий, вона дізналася багато нового для себе і буде застосовувати здобуті знання у повсякденній роботі.

Династія Копервасів у Волинській організації УТОГ

Весільне фото Копервасів — 1958 рік

Три покоління сім'ї Копервасів. Їх об'єднав УТОГ. Петро і Мирослава Коперваси одружились і створили чудову сім'ю в далекому 1958 році.

В 60-х роках народились їх сини — Федір і Василь. Сім'я з Рівненщини переїхала до м. Луцька, де Петро Миколайович пішов працювати на автозавод.

Сім'я Копервасів

Сім'я жила в любові і злагоді. Ростили синів, які в подальшому також працювали на автозаводі.

Мирослава Мартинівна над усе любила вишивати. Її руками вишитий весільний килим, рушники, постільна білизна і одяг. Все життя її одяг був прикрашений вишивками. Вправна швачка і вишивальниця, вона була неодноразовою учасницею міських та обласних виставок декоративно-прикладного мистецтва.

Батьки змалечку прищепили дітям любов до праці. На дачній ділянці росли квіти, овочі, вишні, яблуни. Весняний квітучий сад — це було місце відпочинку. Як згадує син Федір, «руки мами і тата пахли яблуками. Смак яблук з батьківського саду був неперевершений».

А ще тато був вправний рибалка.

Сини вирости. Одружились. Мають гарні сім'ї.

Війна в Україні важким тягарем лягла на серце Мирослави Мартинівни. Переживши другу світову війну вона не по розповідях знала, що таке війна. Вона придбала вовняні нитки коричневого і зеленого кольорів і почала в'язати теплі шкарпетки та жилети-безрукавки для воїнів. Її руками було виготовлено 100 пар шкарпеток та 60 жилетів. На жаль, 9 жовтня 2022 року її життя обірвалось і залишився недов'язаний жилет, який дов'язала її невістка Людмила Копервас і передала волонтерам ще 30 жилетів-безрукавок.

Ця династія гідна належного пошанування за вірність УТОГ, за щирі любов до України. Вони своєю працею і вчинками підтверджують земне правило життя — творить добро на землі і тоді будуть рости сади, створюватись нові сім'ї і продовжуватись славні династії Українського товариства глухих.

Ця династія гідна належного пошанування за вірність УТОГ, за щирі любов до України. Вони своєю працею і вчинками підтверджують земне правило життя — творить добро на землі і тоді будуть рости сади, створюватись нові сім'ї і продовжуватись славні династії Українського товариства глухих.

Перше покоління

Копервас Петро Миколайович народився 12 серпня 1936 р. в с. Новоукраїнка, Млинівського р-ну, Рівненської області. Працював на Луцькому автозаводі. Помер 27 вересня 2017 року.

Копервас Мирослава Мартинівна народилася 29 червня 1936 р. в с. Долина, Млинівського р-ну, Рівненської області. Працювала швачкою на швейній фабриці м. Луцьк. Померла 9 жовтня 2022 року.

Друге покоління

Копервас Федір Петрович, син — народився 25 лютого 1960 р. у с. Долина Рівненської області, працював на автозаводі м. Луцьк. Пенсіонер.

Копервас Валентина Петрівна, невістка — народилася 29 квітня 1962 р. в с. Козлів, Локачинського р-ну,

Волинської області. Закінчила Ленінградське ПТУ за спеціальністю «палітурник». Працювала на Завокзальному ринку прибиральницею. Перебуває на пенсії.

Копервас Василь Петрович, син — народився 25 серпня 1963 року в м. Луцьк. Працював на Луцькому автозаводі та Луцькому приборному заводі.

Копервас Людмила Володимирівна, невістка — народилася 31 грудня 1964 року, у м. Луцьк, працювала швачкою на швейній фабриці «Лучанка».

Третє покоління

Копервас Віктор Федорович, внук (28 грудня 1990 р. м. Луцьк) закінчив ВТПУ № 2 будівництва та архітектури м. Луцька з спеціальності «Різьба по дереву». Брав участь у Всеукраїнському конкурсі «Ігри патріотів УТОГ», обласних конкурсах «Ігри патріотів УТОГ», обласному конкурсі «Містер УТОГ», член збірної команди з футболу серед глухих спортсменів Волині. В даний час перебуває за кордоном — у Німеччині.

Найкращі моменти в її житті

Тетяна МИСНІКОВА, Юлія РЕВЕНКО

У Миколаєві живе скромна дівчина **Ілона ІВАНОВА**. Нещодавно члени Миколаївської облорганізації УТОГ мали можливість ближче познайомитися з її творчістю

Ілона народилася у Миколаєві та навчалася тут у школі для глухих дітей. Спочатку займалася плаванням, потім стала більше уваги приділяти творчості. Відвідувала дитячу художню школу, де її перша вчителька — Євгенія Кручиніна своїм добрим ставленням заохотила до мистецтва.

Ілона — випускниця Миколаївського коледжу культури та мистецтв. У вільний час вона виготовляє вироби з дерева та займається розписом по тканині за допомогою воску та барвників. Такий технічний розпис називається «батик» — себто це малюнок гарячим воском.

У 2016 році Ілона відвідала Київ, де зі своєю роботою по дереву — панно «Козак Мамай», взяла участь у виставці, присвяченій Дню Незалежності

України. У тому ж році ця її робота була представлена в Миколаєві у Будинку художників.

Ілона розповіла, що з великим задоволенням занурюється в роботу і займається творчістю — це найкращі моменти в її житті.

Вона бере активну участь в оформленні декорацій сцени Миколаївського обласного будинку культури УТОГ до різних заходів. Також і сама виступає в концертній програмі.

Роботи Ілони представлені на виставці у Миколаївському обласному будинку культури УТОГ, а 29 червня 2023 року тут проведена зустріч членів Миколаївської ТО УТОГ з Ілоною, де вона розповіла про себе, свої улюблені заняття, техніку розпису по тканині та різьби по дереву.

Її чудові роботи ви можете бачити на останній обкладинці.

Анатолій ЯРИНОВСЬКИЙ

«Ніколи знову» vs «Можемо пофторити»

Девізом нашим є: «Ніколи знову!»

Ваш: «Можемо пофторити!» —

Це щось як мантра.

Так заявляти в нас є всі основи.

А ви готові «пофторити» вже завтра?

Та ви ж до нас конкретно вже полізли,
щоб «пофторити» — спочатку лізли хутко.

Он гляньте: з ваших танків і т.д. —

купи заліза —

то ми сказали вам: «А дудки!»

Ви за Бахмут б'єтеся місяцями,

не мегаполіс він — маленьке місто,

і все ж не можете прийти до тями —

бо в ньому вам від ЗСУ — страшенно тісно!!

Ну що ви можете, пустоголові! —

Хіба що нищить, гвалтувати, красти!

Невинної пролити море крові,

і стати звірами, морально впасти...

Ви там усі згодні брехнею,

що пишно підійшла на дріжджах маячні,

і фюрер ваш маніпулює нею,

вас пригощаючи — у нього ви ручні.

Ми вам докажем: наш девіз — реальний!

І ми загоним вас у вашу нішу!

І буде світ хоча не ідеальний,

та більш сумирний — себто спокійніший.

Пам'яті Надії Довгенко

Народилася Довгенко Надія Власівна 2 листопада 1956 року в Караганді. У ранньому дитинстві після важкої хвороби у неї погіршився слух. Навчалася в школі для слабкочуючих дітей, а після її закінчення вступила до Київського технікуму легкої промисловості. Після отримання диплома була направлена на роботу на Харківське УВП № 2 УТОГ, на посаду інженера з безпеки праці.

Витримана, спокійна, доброзичлива, вона вміла знайти підхід до кожного. Була головою первинної організації УТОГ на підприємстві та членом профспілкового комітету.

Разом з іншими молодими спеціалістами — Інною Борисівною Сумцовою, Валентиною Іванівною Падалко — Надія Власівна була елітою нашого підприємства, знаходилась у резерві на посаду заступника директора з навчально-виховної роботи. З іншими молодими ентузіастами брала активну участь у житті підприємства. Ветерани досі згадують поїздки на екскурсії в Київ і Полтаву, перемогу у змаганнях КВК між командами УВП №1 і УВП № 2...

Надія Власівна була турботливою донькою, довго доглядала свою паралізовану матір, а також хворих свекра та свекруху.

Виростила двох синів, дуже любила своїх внуків. На жаль, війна розлучила родину і зараз діти та внуки за кордоном.

Надія Власівна дружила з ветеранами підприєм-

Вернути б тих,

кого забрали небеса,

Щоб просто жити

і частіше усміхатись,

Щоб в церкві —

лише за здоров'я свічка

І щоб не знати,

що таке розлука.

Вернути б тих,

хто в серці по цей день,

Сказати все,

що в пам'яті застигло.

Так мало слів буває

при житті,

Але багато слів —

вже на могилах...

ства — Катериною Гнатівною Помазан, Ганною Іванівною Саприкіною та іншими і не забувала привітати їх з ювілеями.

На жаль, прожила Надія Власівна недовго: 17 липня 2023 року, у віці 66 років, вона раптово пішла з життя...

Світла пам'ять про цю чудову жінку з красивим іменем Надія назавжди залишиться в наших серцях.

Адміністрація і колектив Харківського УВП № 2 УТОГ, Харківська обласна організація УТОГ, Харківська обласна рада ветеранів УТОГ, друзі та колеги по роботі

Найкращі моменти в її житті

стор. 22

